

*Vyplňujte jen bílé kolonky!*

*Formulář vyplňujte na počítači; kolonky se zvětší automaticky podle množství textu.*

## **NETECHNICKÉ SHRNUTÍ PROJEKTU POKUSŮ**

### **Název projektu pokusů**

Vyšetření hlodavců za účelem zjištění přítomnosti vybraných parazitů a klíšťat.

Doba trvání projektu pokusů      3 měsíce (v roce 2017)

Klíčová slova - maximálně 5      hlodavci, klíště, krevní paraziti

### **Účel projektu pokusů - označte jej křížkem (x) do prázdného políčka**

základní výzkum

translační nebo aplikovaný výzkum

vývoj, výroba nebo zkoušení kvality, účinnosti a nezávadnosti léčiv, potravin, krmiv a jiných látek nebo výrobků

ochrana přírodního prostředí v zájmu zdraví a dobrých životních podmínek lidí nebo zvířat

zachování druhů

vyšší vzdělávání nebo odborná příprava

trestní řízení a jiné soudní řízení

### **Cíle projektu pokusů (např. řešené vědecké neznámé nebo vědecké či klinické potřeby)**

Klíštata, která jsou vektory různých závažných onemocnění člověka a zvířat, během svého vícehostitelského životního cyklu využívají jako zdroje potravy různé druhy obratlovců; z velké míry hlodavce a různé druhy zvěře. Volně žijící hlodavci plní roli hostitelů a rezervoáru mnoha původců závažných onemocnění.

Cílem projektu je odchyt hlodavců v katastru obce Salaš (okres Uherské Hradiště) k zjištění výskytu krevních parazitů v roce 2017. Výsledná data umožní určení diverzity a prevalence cílových parazitů, nejčastěji infikovaných druhů hlodavců s možností vyhodnotit potenciální riziko infekce pro člověka, případně zvěř a domácí zvířata v okolí.

### **Pravděpodobné potenciální přínosy projektu pokusů (jak by mohlo být dosaženo pokroku ve vašem vědním oboru nebo jaký přínos by z něj člověk či zvířata mohli mít)**

Studie přinese vědecky nové informace o aktuálním výskytu a ekologii zjištěvaných patogenů a případných rizicích infekce člověka a zvířat ve studované oblasti. Určení rezervoárových druhů hlodavců pro jednotlivé parazity může přispět k stanovení správných opatření na snížení rizika a zlepšit zdravotní stav zvěře a redukovat riziko přenosu těchto patogenů na domácí zvířata a člověka. Výsledky budou mimojiné prezentovány i ve výuce a umožní seznámit studenty s praktickými metodami terénního výzkumu; sběru a vyhodnocení vzorků z volně žijících zvířat pro studium dynamiky nákaz.

### **Druhy a přibližné počty zvířat, jejichž použití se předpokládá**

V rámci této studie se plánuje odchytit maximálně 150 jedinců následujících druhů: hraboš polní (*Microtus arvalis*), norník rudý (*Clethrionomys glareolus*), myš domácí (*Mus musculus*), myšice temnopásá (*Apodemus agrarius*), myšice lesní (*Apodemus flavicollis*) a myšice křovinná (*Apodemus sylvaticus*). Přesné počty jednotlivých druhů hlodavců se s ohledem na neustále se měnící populační dynamiku nedají předem odhadnout.

Jaké jsou očekávané nežádoucí účinky u zvířat? Jaká je navrhovaná míra závažnosti? Jak bude se zvířaty naloženo po skončení pokusu?

V rámci této studie bude na lokalitě usmrceno maximálně 150 jedinců volně žijících hlodavců, cílem vzorkování je odebrat krev a vnitřní orgány těchto zvířat k vyšetření na přítomnost parazitů. Jedná se o početné druhy a jejich odchyt nezpůsobí ekologickou újmu, tyto druhy jsou za běžných podmínek dokonce usmrcovaný ke snížení ekonomických škod. Pokus je zařazen do kategorie pokusů, při nichž již zvěře nenabude vědomí.

### **Uplatňování 3R (replacement, reduction, refinement)**

Nahrazení používání zvířat: Uvedete, proč je nutné použít zvířata a proč nemohou být využity alternativy bez použití zvířat.

Volně žijící zvířata nelze nahradit pokusními zvířaty ani jiným modelem, jelikož studie je zaměřena na přirozený výskyt sledovaných patogenů u volně žijících druhů (epizootologická studie). Během každého odchytu bude snaha odchytit dostatečný počet jedinců pro statistické vyhodnocení výsledků, ale počty nebudou přesahovat stanovený rámec.

Omezení používání zvířat: Vysvětlete, jak lze zajistit použití co nejmenšího počtu zvířat.

Stanovený počet odchycených hlodavců je minimální vzhledem k dosažení statisticky relevantních výsledků. V případě dosažení tohoto počtu bude odchyt ukončen.

Šetrné zacházení se zvířaty: Vysvětlete volbu druhu zvířat, a proč se v případě tohoto zvířecího modelu jedná o nejšetrnější použití z hlediska vědeckých cílů.

Vysvětlete obecná opatření, která budou přijata za účelem snížení újmy způsobené zvířatům na minimum.

Volně žijící hlodavci jsou nejvýznamnějším rezervoárem vektory přenášených patogenů a pro daný projekt poskytují nenahraditelná data. Hlodavci budou usmrceni okamžitě po odchytu, jejich strádání a újma je tak omezena na minimum.

Zacházení se zvířaty bude probíhat v souladu se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a s vyhláškou č. 419/2012 Sb., o ochraně pokusních zvířat.